

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 856
van **TINNE ROMBOUTS**
datum: 6 april 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Vlaamse Regering - Warmtebeleid

Op woensdag 24 maart ondertekenden acht steden en gemeenten een pleidooi voor een ambitieus Vlaams warmtebeleid. Het gaat om een initiatief van de milieubeweging Bond Beter Leefmilieu (BBL) en de deelnemende steden: Beersel, Brugge, Gent, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende en Turnhout. Ze willen dat tegen 2050 de gebouwen op hun grondgebied niet meer verwarmd worden met aardgas of stookolie, maar dat de verwarming gebeurt met behulp van 100% hernieuwbare energie. Daarvoor vragen ze extra steun en gecoördineerde actie van de Vlaamse Regering om samen met hen de klimaatdoelen te halen.

1. Hoe staat de minister tegenover de ambitie van deze steden en gemeenten en hun vraag naar extra steun en gecoördineerde actie vanuit Vlaanderen?
2. Welke concrete initiatieven (buiten ondersteuning van de opmaak van lokale warmteplannen) wil de minister zelf nog nemen ter ondersteuning van (deze) steden en gemeenten om hun doelstelling te bereiken?
3. Begin dit jaar is de warmtekaart gepubliceerd.

Heeft de minister er weet van hoeveel steden en gemeenten aan de slag zijn met de opmaak van lokale warmteplannen? Hoe monitort zij of we onze doelstellingen op vlak van (huishoudelijke) warmte zullen bereiken?

4. De beleidsnota stelt dat Vlaanderen vanaf 2021 lokale besturen zal ondersteunen in de opmaak van lokale warmteplannen.
 - a) Welke begeleiding en ondersteuning biedt de Vlaamse overheid op dit vlak vandaag en welke plannen liggen nog op tafel (tegen wanneer)?
 - b) Welke knelpunten en/of vragen komen uit de reeds bestaande begeleidingen naar voren? De beleidsnota stelt ook dat idealiter verschillende gemeenten met soortgelijke ruimtelijke kenmerken samen een warmtezoneringsplan zouden opmaken voor het grondgebied van de verschillende gemeenten. Op welke manier geeft de minister daar invulling aan? Zijn daarvan reeds resultaten bekend?
5. De beleidsnota stelt in de strategische doelstelling SD 3: Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie dat er wat betreft de productie van groene warmte zal worden ingezet op de uitbouw van warmtenetten op basis van hernieuwbare

energiebronnen of restwarmte. Waar warmtenetten economisch niet haalbaar zijn, wordt gemikt op individuele warmteproductie uit hernieuwbare bronnen.

- a) Hoe ziet de minister de duurzame uitrol van warmtenetten gebiedsdekkend in Vlaanderen? Wie neemt welke rol daarin op? Welk tijdpad met welke tussentijdse doelstellingen wil de minister aanhouden?
- b) Hoe, door wie en tegen wanneer wordt in kaart gebracht waar een warmtenet economisch haalbaar is of waar moet worden ingezet op individuele warmteproductie uit hernieuwbare bronnen?

6. Beleidsnota OD 1.3. Acties voor de shift naar duurzame gebouwverwarming uitwerken.

Om eigenaars te ondersteunen bij hun keuze voor een duurzame verwarming, werken we een beslissingsboom uit, dat is intussen gebeurd.

Hoe wil de minister deze bekendmaken en ervoor zorgen dat die geïmplementeerd geraakt?

7. Beleidsnota OD 3.4. Warmteplan 2025 opstellen en implementeren.

- a) In 2020 zou de call groene warmte, restwarmte en biogasinjectie worden geëvalueerd met het oog op een eventuele bijsturing.
 - i) Is die evaluatie gebeurd, door wie en kan ze ter beschikking gesteld worden?
 - ii) Wat zijn de (tussentijdse) conclusies en/of welke bijstellingen worden naar voren geschoven?
- b) We onderzoeken hoe de huidige regelgeving (o.a. EPB) belemmerend werkt voor de verdere uitbouw van warmtenetten en sturen bij waar nodig.
 - i) Is dat onderzoek reeds gebeurd, door wie en kan het ter beschikking gesteld worden?
 - ii) Wat zijn de (tussentijdse) conclusies en/of welke bijstellingen worden naar voren geschoven?

8. In de beleidsnota lezen we ook: "Voor de opvolging van de onderhoudsplicht en de verduurzaming van de verwarming van de gebouwen ontwikkelen we een databank met informatie over de gebruikte hoofdverwarming per gebouw. De databank zal verder worden ontsloten via de woningpas."

- a) Wat is de stand van zaken in het ontwikkelen van de databank?
- b) Wat is de stand van zaken van de koppeling tussen de databank en de woningpas?
- c) Welke stappen moeten nog ondernomen worden om deze te realiseren en welke timing hanteert de minister daarbij?

9. Minister Somers werkt aan een 'Lokaal Energie- en Klimaatpact tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse steden en gemeenten', daarin wordt verwezen naar de opmaak van lokale warmteplannen, maar zullen daar ook warmtenetten in betrokken worden? Waarom of waarom niet? Is daarover overleg geweest tussen beide ministers?

ANTWOORD

op vraag nr. 856 van 6 april 2021

van **TINNE ROMBOOTS**

1. Ik sta achter het initiatief van deze pioniersgemeenten om het goede voorbeeld te geven. Het stimuleren van groene warmte en het hergebruiken van restwarmte is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de verschillende beleidsniveaus. Dit initiatief ondersteunt het Vlaamse energiebeleid dat ook de nadruk legt op de aanmoediging van de productie van groene warmte en de recuperatie van restwarmte.
2. We ondersteunen onder meer dergelijke initiatieven via het ter beschikking stellen van een werkingsbudget van 4 miljoen euro voor het expertisenetwerk ter ondersteuning van het lokaal energie- en klimaatbeleid bij de VVSG, het zogenaamde Netwerk Klimaat, dat eind 2020 werd opgestart. De VVSG is goed geplaatst om lokale besturen hierin te begeleiden. We geven daarnaast ook financiële ondersteuning aan het jaarlijkse werkprogramma van het Warmtenetwerk Vlaanderen dat lokale besturen eveneens ondersteunt met expertise inzake warmtenetten, opleidingen en voorbeeldprojecten en -documenten. Ik heb ook het budget van de calls groene warmte, restwarmte en warmtenetten verhoogd met 50 miljoen euro voor de jaren 2021-2022 bovenop het doorlopend jaarbudget van ongeveer 10,5 miljoen. Tegen eind dit jaar zal het VEKA ook een ontwerp van Warmteplan 2025 uitwerken dat ik begin 2022 zal voorleggen aan de Vlaamse Regering met nog aanvullende beleidsmaatregelen. Met de hiervoor vermelde ondersteunings- en begeleidingsmaatregelen hoop ik dan ook dat deze 8 lokale besturen snel een sluitend warmtezoneringsplan zullen opstellen en zullen aangeven hoe zij hun engagement concreet zullen waarmaken.
3. Ik weet dat een aantal steden en gemeenten al aan de slag zijn gegaan met warmtezoneringsplannen en hun lokaal warmtebeleid in handen willen nemen. Dit was al zo voor de recente publicatie van de nieuwe warmtekaart. Een exact aantal kan ik u niet geven. De verschillende initiatieven gaan van een eerste verkenning tot veel verder uitgewerkte warmtezoneringsplannen. De kaartlagen zijn vrij ter beschikking voor iedereen, dus het is niet bekend wie exact de data consulteert. Het Netwerk Klimaat van VVSG zal in de loop van 2021 in het kader van de werf warmtezoneringsplannen met de monitoring van gemeenten met warmtezoneringsplannen. Wat we uiteraard wel monitoren, is de evolutie van de inzet van groene warmte. U kan de laatste stand van zaken hieromtrent terugvinden op de Energiekaart op [energiesparen.be](https://apps.energiesparen.be/energiekaart/vlaanderen) (link Energiekaart: <https://apps.energiesparen.be/energiekaart/vlaanderen>).
4. Het lokale warmtebeleid is een grote en belangrijke toekomstgerichte opdracht, die voor vele lokale besturen ook nog onbekend terrein is. Met de warmtekaart van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) wil ik een stevige basis aanbieden voor het duurzame lokale warmtebeleid. Op 23 april 2021 werden deze kaarten door het VEKA aan de lokale besturen voorgesteld op een webinar georganiseerd door de VVSG. De VVSG stelde tijdens dit webinar ook voor hoe het Netwerk Klimaat verder gaat werken op de warmtekaart en dat ze voor elke gemeente tegen eind dit jaar een inspiratiekaart warmtezoneringsplannen gaan laten opmaken. Zij kunnen de lokale besturen daarbij aanbevelen om samen te werken en hen ook begeleiden bij de vragen die daarbij naar boven komen. Tegen eind 2021 wordt door het Netwerk Klimaat een Inspiratiedag Lokale Warmteplannen georganiseerd en lanceren we de warmtegids voor lokale besturen.

5.
 - a) De warmtelevering via warmtenetten moet zoals voorzien in het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 (VEKP) de komende 10 jaar jaarlijks stijgen met 250 GWh. We werken dus toe naar 2500 GWh extra groene warmte of restwarmte via warmtenetten in 2030 t.o.v. 2020. Dit stemt overeen met het warmteverbruik van ongeveer 125.000 gezinnen.
 - b) Het zijn de lokale besturen die het best geplaatst zijn om op basis van de lokale omstandigheden en vooruitzichten een warmtezoneringsplan op te (laten) stellen om zo voor elke locatie in de gemeente aan te duiden wat de optimale mogelijkheden zijn om duurzaam te verwarmen. Zowel op het vlak van technologie als omvang (per individueel gebouw of collectief voor verschillende gebouwen samen) schuift een warmtezoneringsplan gerichte oplossingen naar voren.
6. Naast de beslissingsboom, heeft het VEKA ook een aantal FAQ's uitgewerkt om toe te lichten hoe u uw woning duurzaam kunt verwarmen in drie stappen, welke verwarmingssystemen minst schadelijk zijn voor milieu en klimaat,... (op energiesparen.be/duurzaamverwarmen). De beslissingsboom 'duurzaam verwarmen' geeft een globaal beeld van de belangrijkste stappen, voor de meest voorkomende typegevallen. Via de woningpas kunnen we de burger nog gericht gaan informeren en sensibiliseren om zijn of haar woning meer duurzaam te gaan verwarmen. Vanaf 2022 zullen we daarom via de woningpas volop inzetten op duurzaam verwarmen. We gaan in 2022 de databank 'hoofdverwarming', die nu wordt ontwikkeld, integreren in de woningpas. Op die manier krijgen we een beter zicht op de gebruikte verwarmingstechnologieën in Vlaanderen en kunnen we de transitie beter opvolgen en gericht gaan informeren. Tegelijk bekijkt het VEKA ook hoe we via de woningpas de doelgroep nog meer kunnen sensibiliseren richting duurzame verwarming, en dan vooral op sleutelmomenten zoals bij aankoop en het renoveren van een woning. Dat kan bijvoorbeeld door de beslissingsboom mee te digitaliseren in de woningpas, ook door aan te geven of er in de buurt plannen zijn voor een warmtenet of niet,... Vanaf 2023 gaan we vervolgens de informatie over de keuringen en het periodieke onderhoud van de CV-installatie integreren in de woningpas. Daarmee kunnen de woningeigenaars beter opvolgen wanneer een onderhoud van de verwarmingsinstallatie nodig is, wanneer een oude ketel beter wordt vervangen. Via regelmatig onderhoud en het nazicht van de verwarmingsinstallaties kunnen we een aanzienlijke energie- en CO₂-besparing boeken.
7.
 - a) Het VEKA heeft een evaluatie van de call groene warmte, restwarmte en warmtenetten uitgevoerd. De voorgestelde wijzigingen aan de regelgeving worden voor de zomer voorgelegd aan de Vlaamse Regering.
 - b) In juli 2020 leverde Ingenium het eindrapport af voor de studie "onderzoek uitbreiding rekenmethodiek externe warmtelevering". De technische wijzigingen uit die studie die de rekenmethode voor warmtenetten in EPB verbeteren, zijn reeds opgenomen in de EPB-regelgeving voor bouwvergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2021.
8.
 - a) De business analyse van de databank 'hoofdverwarming' is bijna gefinaliseerd. De effectieve ontwikkeling kunnen we nadien opstarten.
 - b) Eerst moeten we de databank laten ontwikkelen, en dan kan de webservice worden gebouwd die de data uit de databank ontsluit naar de woningpas.
 - c) De bouw van de webservice is momenteel voorzien in het voorjaar van 2022. De ontsluiting naar de woningpas is dus ten vroegste mogelijk midden 2022.

9. De besprekingen over het Lokaal Energie- en Klimaatpact tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse steden en gemeenten lopen volop. Dit Pact zal een kader bieden voor wederzijdse engagementen. De Vlaamse Regering wil zich alvast engageren om via het Netwerk Klimaat de nodige ondersteuning aan te reiken voor de opmaak van lokale warmteplannen. Een lokaal warmteplan zou naast een warmtezoneringsplan vooral ook een overzicht moeten bevatten van maatregelen om de gewenste transitie te realiseren, gekaderd in de gewestelijke beleidsdoelstellingen. Het spreekt voor zich dat warmtenetten hier ook deel van kunnen uitmaken.